

هفته نامه

سفارت جمهوری اسلامی ایران در واتیکان

بررسی تطبیقی گناهان کبیره
در آموزه های اخلاقی
اسلام و مسیحیت

Et hinc inde facti sunt tui ad se: et gloriati sunt in malis suis.

Et sic adhibe oculos: et tu facis peccata sua omnes: et non recipis: et induceret ad mortem peccata sua.

پیام سفیر

کلیک کنید

در این شماره می خوانیم:

- شرحی مختصر بر هفت گناه کبیره در آئین مسیحیت (به قلم سردبیر)
- بازدید سفیر جمهوری اسلامی ایران در واتیکان دانشگاه پاپی آمبروزیو موسیقی مقدس در شهر میلان
- تفسیر آیات اخلاقی کتاب مقدس با آیات و روایات اسلامی (ستون جدید)
- معرفی کتاب مسیحیان در روزگار جدید (اثر حجت الاسلام و المسلمین دکتر مسجد جامعی)
- تبعیض نژادی در قرآن و عهدین (یادداشتی از حجت الاسلام و المسلمین دکتر صانعی)
- حدیث هفته
- واتیکان در هفته ای که گذشت

هفته نامه سفارت جمهوری اسلامی ایران در واتیکان

سال اول / شماره سی و نهم

جمعه ۲۷ مهر ۱۴۰۳ / ۱۸ اکتبر ۲۰۲۴

تهیه و تنظیم: بخش دیپلماسی عمومی

مجری طرح: بخش فرهنگی

آدرس: Via Bruxelles, ۵۷, ۰۰۱۹۸

تلفن: +۳۹۰۶۸۵۵۲۴۹۴

وب سایت: <https://vatican.mfa.gov.ir/portal>

شبکه ایکس: <https://twitter.com/IRANinVATICAN>

در الهیات کاتولیک هفت گناه کبیره یا هفت گناه مهلک، گناهانی هستند که اگر فرد ایماندار مسیحی مرتکب آنها شود، مستوجب عذاب الهی خواهد شد.

در اواخر قرن چهارم میلادی، یک راهب یونانی به نام **اواگریو د پونتو** یک فهرست هفتگانه از گناهانی را ارائه کرد تا اصلی ترین و مهمترین تمایلات

Evagrius Ponticus

منفی در وجود انسان را تعریف کند، گناهانی که هر کدام از آنها انسان را محکوم به عذاب ابدی جهنم می سازد.

بعدها و در قرن شانزدهم، **پاپ گریگوری** تغییراتی در این لیست انجام داد و فهرستی هفتگانه و رسمی از این گناهان منتشر کرد. در فهرست **پاپ گریگوری**، «اندوه» دیگر گناه محسوب نمی شد و جایش را به «شکم پرستی» داده بود. این هفت گناه کبیره عبارتند از:

۱- شهوت	نجابت
۲- شکم پرستی	اعتدال
۳- طمع	خیرات
۴- تنبلی	پشتکار
۵- خشم	شکیبایی
۶- حسادت	لطف و مهربانی
۷- غرور	تواضع

همانطور که در این لیست مشاهده می شود، هر یک از این گناهان کبیره هفتگانه در مقابل یکی از اعمال مقدس است.

در قرون وسطی و حتی پس از آن تا به امروز، این گناهان کبیره از موضوعات مورد علاقه در وعظ و خطابه ها، نمایشنامه های اخلاقی و نیز خلق آثار هنری بوده است.

در این شماره از هفته نامه سفارت جمهوری اسلامی ایران در واتیکان، به بررسی تطبیقی هر یک از این رذایل اخلاقی خواهیم پرداخت.

شرحی مختصر بر هفت گناه کبیره در آئین مسیحیت

شهوت

به قلم سردبیر

نوعی هوس شدید مهار نشده جنسی، و یا تمایل و هوس مقاومت ناپذیر از اصلی ترین تعاریفی است که برای شهوت ذکر شده است.

در کتاب مرقس، فصل ۷ آیه ۲۲، در کنار خباثت، طمع و مکر، از شهوت پرستی هم به عنوان امور بسیار بدی یاد می کند که از درون آدمی تراوش کرده و نفس او را ناپاک می گرداند.

و یا در اول تسالونیکیان، فصل ۴ آیات ۴ و ۵ می فرماید:

• تا هر کسی از شما بداند چگونه باید ظرف خویشتن را در قدوسیت و عزت دریابد، و نه در هوس شهوت، مثل امت هایی که خدا را نمی شناسند.

به آیات زیر نیز در فصل یک کتاب یعقوب دقت کنید:

• خوشبحال کسی که متحمل تجربه شود، زیرا که چون آزموده شد، آن تاج حیاتی را که خداوند به محبان خود وعده فرموده است خواهد یافت. هیچ کس چون در تجربه افتد، نگوید: «خدا مرا تجربه می کند»، زیرا خدا هرگز از بدیها تجربه نمی شود و او هیچ کس را تجربه نمی کند. لکن هر کس در تجربه می افتد وقتی که شهوت وی او را می کشد و فریفته می سازد. پس شهوت آبستن شده، گناه را می زاید و گناه به انجام رسیده، موت را تولید می کند. ای برادران عزیز من، گمراه مشوید!

به این ادعای جناب ایوب نبی هم در کتاب ایوب فصل ۳۱ آیه ۱ دقت کنید:

• با چشمان خود پیمان بستم که به هیچ دوشیزه ای با نظر شهوت نگاه نکنم.

ایوب قبلا انجام برخی از کارهای خوب خود را فصل ۲۹ آیات ۷ تا ۱۷ فهرست کرده بود؛ اما اینجا و در این فصل او کارهای بدی را که انجام نداده بود فهرست می کند. ایوب به شیوه ای غیر مستقیم این چیزهای بد را فهرست می کند؛ او می گوید: "اگر من هرگز این یا آن چیزهای بد را انجام داده ام، آنوقت بگذارید برای آنها مجازات شوم."

ایوب ادعا می کند از تمام این اعمال بدی که او ذکر می کند مبرا و بی گناه است، و او از بی گناهی خود بسیار مطمئن است چنانچه اگر او در هر یک از آنها مقصر باشد با اشتیاق مجازات خداوند را می پذیرد. در دوران عهد قدیم، یکی از قویترین

بررسی تطبیقی گناهان کبیره

در آموزه های اخلاقی اسلام و مسیحیت

شهوت

راههای تشخیص بی گناهی یک شخص این بود که تقاضای نزول لعنت بر خود می کرد چنانچه اگر مقصر بودن وی ثابت می شد. ایوب برای هر یک از اعمال بد ذکر شده در این فصل چنانچه اگر در واقع مقصر باشد درخواست دریافت مجازات مناسب آنرا می کند؛ هر مجازات بر اساس اصل مقابله به مثل بود؛ "چشم در مقابل چشم، دندان در مقابل دندان".

ایوب در آیه ۱ گناهی را مثال می زند که او مصمم به اجتناب از آن بوده است: **بر دوشیزه‌ای با شهوت نگاه نکرده است؛ این گناه نماینده تمامی گناهان دیگری است که ایوب در این فصل فهرست کرده است.**

در کتاب مقدس و در سفر خروج، فصل ۲۰ آیات ۱۴ تا ۱۷ در مورد این گناه کبیره است:

- زنا مکن. دزدی مکن. بر همسایه خود شهادت دروغ مده. به خانه همسایه خود طمع مورز، و به زن همسایهات و غلامش و کنیزش و گاویش و الاغش و به هیچ چیزی که از آن همسایه تو باشد، طمع مکن.

در کتاب مقدس، نگاه غالب به **شهوت**، با واژه **زنا** آمده است. واژه **زنا** آن چنانکه در عهد قدیم استفاده شده است به مفهوم داشتن ارتباط جنسی مابین یک زن متاهل و مردی است که همسر وی محسوب نمی شود؛ در چنین حالتی هر دو نفر آنها مرتکب عمل زنا شده‌اند. هر چند که در دوران عهد قدیم، اگر یک مرد متاهل با یک زن مجرد ارتباط جنسی برقرار می کرد، به عنوان عمل زنا در نظر گرفته نمی شد. به عبارت دیگر، هفتمین فرمان در مورد تعدد زوجات (بیشتر از یک زن اختیار کردن) حکم نمی کرد.

مسیح معیار بسیار بالاتری برای رفتار جنسی داشت؛ **متی فصل ۵ آیات ۲۷-۲۸:**

- شنیده‌اید که به اولین گفته شده است «زنا مکن. لیکن من به شما می گویم، هر کس به زنی نظر **شهوت** اندازد، همان دم در دل خود با او زنا کرده است.

البته این حکم مربوط به امتناع از ارتکاب زنا یکی از ده فرمان عهد عتیق است.

شهوت

آنچه که از آیات کتاب مقدس در مورد **شهوت** استنباط می شود، نوعاً به معنی «**تمایل شهوانی و نفسانی**» می باشند. برخی از آیات کتاب مقدس از جمله آیات ۱۴ و ۱۵ از فصل اول کتاب یعقوب، **وسوسه** را آغاز روند **شهوت** می داند.

البته طبق آیه ۱۶ از فصل دوم نامه اول یوحنا، **شهوت جسم**، **شهوت چشم**، و غرور زندگانی، از اساسی ترین گناهان برای بشر معرفی شده و طبق نظر مفسرین کتاب مقدس، **شهوت چشم**، عامل اصلی **شهوت جسم** است.

کتاب مقدس برای دوری از **شهوت چشم** و **شهوت جسم**، در اول قرن تیان فصل ۷ آیه های ۱-۵ برای این مشکل نسخه ویژه ای ارائه می کند:

- در باره آنچه در نامه خود برای من نوشته بودید، باید بگویم که خوب است مرد با زن تماس نداشته باشد. اما بسبب وسوسه های جنسی که در اطراف ما وجود دارد، بهتر است هر مرد برای خود زنی بگیرد و هر زن، شوهری برای خود اختیار کند. زن و مرد باید وظایف زناشویی خود را نسبت به یکدیگر انجام دهند. دختری که ازدواج می کند، دیگر اختیار کامل بدن خود را ندارد، بلکه شوهرش نیز بر آن حقی دارد. همچنین شوهر بر بدن خود اختیار کامل ندارد، زیرا همسرش نیز بر آن حقی دارد. بنابراین، شما زوجها از رابطه زناشویی با یکدیگر پرهیز نکنید، مگر برای مدتی محدود و با توافق طرفین، تا بتوانید بطور کامل خود را وقف روزه و عبادت نمایید. اما بعد از این مدت، روابط عادی زناشویی را از سر بگیرید، تا مبادا شیطان شما را بعلت عدم تسلط بر نفس، در وسوسه اندازد.

اساساً پاکدامنی جنسی از تاکیدات موکد کتاب مقدس است و البته دین اسلام هم نگاه کامل تر و جامع تری بر این موضوع دارد. در روایتی از حضرت امام باقر (ع) آمده است:

طبیعت بشر با شهوت و میل و حرص و ترس و خشم و لذت آمیخته شده است جز آنکه در بین مردم کسانی هستند که این پیوند و کشش طبیعی را با نیروی تقوی و حیا و تنزه مهار کرده اند. موقعیکه نفس متجاوزت، تو را به گناه می خواند به آسمان با عظمت و کیهان حیرت زا نگاه کن و از خداوند بزرگی که جهان را آفریده و بر آن حکومت می کند بترس و از گناه خودداری کن، اگر از خداوند توانا خوف نداری به زمین نظر افکن شاید از حکومت بشری و افکار عمومی شرم کنی و مرتکب معصیت نشوی، اگر جرأت و جسارتت به جایی رسیده که نه از حکومت الهی می ترسی و نه از مردم زمین شرم داری خود را از صف انسان ها خارج بدان و در عداد بهائم و حیوانات به حساب آور.

شکم پرستی

در آئین مسیحیت، پر خوری و شکم پرستی، بطوریکه باعث افراط در مصرف بیش از حد مواد غذایی شود، از گناهان کبیره به حساب می آید.

در کتاب تثنیه، فصل ۲۱ آیه ۲۰ آمده است:

- ایشان باید بگویند، پسر ما سرکش و نافرمان است و از اطاعت کردن از ما خودداری می کند. او شکم پرست و میگسار است. آنگاه مردان شهر او را سنگسار کنند. به این ترتیب این شرارت را از میان خود پاک خواهید کرد و همه در اسرائیل خواهند شنید و خواهند ترسید.

در این آیه و بر اساس دکترین کتاب مقدس، خداوند هر نوع رفتاری که مبتنی بر بی احترامی به او باشد را تحمل نخواهد کرد، خداوند فقط نمی خواهد که از انسانهای گناهکار انتقام بگیرد؛ بلکه او می خواهد به قوم خود نشان دهد که چقدر مسئولیت آنها در حفظ عهد جدی می باشد و آنها باید از او اطاعت کرده و در هر قسمت از زندگی خودشان مقدس باقی بمانند. در این آیات که در مقام بیان تنبیه پسر نافرمان است، یکی از شاخصه های نافرمانی را اسراف و پر خوری یا همان شکم پرستی می داند.

و باز در کتاب امثال سلیمان فصل ۲۳ آیه ۲ و ۳ می خوانیم:

- اگر آدم پر خوری هستی، کارد بر گلویت بگذار و شیفته غذاهای لذیذ او نشو، زیرا ممکن است فریبی در کار باشد.

در این آیات، کتاب مقدس راجع به شکم پرستی و پر خوری اخطار می دهد. اصلاح کارد بر گلو خود گذاشتن تعبیری است از امساک در خوردن و نوشیدن.

در همین کتاب امثال فصل ۲۵ آیه ۱۶ می خوانیم:

- اگر به عسل دست یافتی زیاد از حد نخور، زیرا ممکن است دلت به هم بخورد و استفراغ کنی.

خوردن عسل خوب است در صورتی که اعتدال را رعایت کنی، اما خوردن بیش از حد یک ماده غذایی ایجاد بیماری می کند. ما باید بخوریم تا زندگی کنیم، نه اینکه زندگی کنیم تا بخوریم. در هر چیزی که افراط شود می تواند تبدیل به چیز ناخوشایندی شود؛ اعتدال ما را به لذت بردن کامل از برکات زندگی هدایت می کند.

شکم پرستی

در اسلام اما بزرگان علم اخلاق همچون فیض کاشانی در «المحجّة البيضاء» و محقق نراقی در «معراج السّاعده» و مرحوم شبّر در کتاب «الاخلاق» **شکم پرستی** و شهوت جنسی را به صورت مستقل، مورد بحث قرار داده اند. در واقع از روایات اسلامی و اشاراتی که در آیات قرآن مجید است، پیروی نموده و برای این دو بخش اهمّیت ویژه ای قائل شده اند.

مرحوم فیض کاشانی در کتاب «المحجّة البيضاء» می گوید: **بزرگترین عوامل هلاکت انسان، شهوت شکم است، همان بود که آدم و حوا را از بهشتی که دارالقرار بود به دنیا که دار نیاز و افتقار است فرستاد...** در حقیقت شکم سرچشمه شهوات و منشأ دردها و آفات است؛ زیرا حتی شهوت جنسی نیز پیرو آن است و به دنبال این دو، شهوت در جمع آوری مال و مقام است که وسیله ای برای سفره های رنگین تر و زنان بیشتر محسوب می شود و به دنبال آنها، تنازع در دسترسی به مال و مقام و کشمکش ها به وجود می آید و آفت ریا و خودنمایی و تفاخر و تکاثر و خود برتر بینی از آن متولّد می گردد، سپس این امور عاملی برای حسد، کینه، عداوت و دشمنی می شود و دارنده آن را به ارتکاب انواع ظلم ها و منکرات و فحشا می کشاند... حال که چنین است، لازم است به شرح آفات آن پرداخته شود و طرق مبارزه با آن روشن گردد.

از این خطرناکتر آن است که انسان های شکم پرست و شهوت پرست، دین و ایمان خود را در راه آن از دست داده اند. در ذیل آیه: «**وَ آمَنُوا بِمَا أَنزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَ لَا تَكُونُوا أَوَّلَ كَافِرٍ بِهِ وَ لَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَ آيَاتِي فَاتَّقُونِ**» که خداوند در آن یهود را به خاطر فروختن آیات الهی به بهای ناچیز، مذمت می کند، آمده است: جمعی از علمای بزرگ یهود، به خاطر تشکیل مجالس میهمانی پر زرق و برقی از سوی یهودیان برای آنها، آیات الهی را تحریف کردند و عملاً آنها را به بهای ناچیزی فروختند (و پیامبری را که تورات وعده ظهورش را داده بود و آنها سالها در انتظارش بودند، انکار کردند).

در روایتی پیغمبر اکرم (ص) فرمودند: «**مَا مَلَأَ ابْنُ آدَمَ وَعَاءً أَشْرَّ مِنْ بَطْنِهِ**»؛ فرزند آدم ظرفی را بدتر از شکمش پر نکرده است. امام باقر (ع) فرمودند: «**إِذَا شَبِعَ الْبَطْنُ طَعْنِي**»؛ آنگاه که شکم سیر شود، حالت طغیان و سرکشی پیدا می کند. از نظر ظاهر روایت، همین مسئله شکم ظاهری و مملو شدن آن از غذا است که باعث می شود انسان حالت طغیان پیدا کند. که آن طغیان، هیجان شهوت است.

بررسی تطبیقی گناهان کبیره

در آموزه های اخلاقی اسلام و مسیحیت

در کتاب لوقا فصل ۱۲ آیات ۱۵ تا ۲۱ حضرت مسیح (ع) می فرماید:

• اما اگر از من می‌شنوید، از طمع فرار کنید، چون زندگی حقیقی به ثروت بستگی ندارد.» سپس این داستان را برای ایشان بیان کرد: «شخصی ثروتمند از مزرعه خود محصول فراوانی بدست آورد، بطوری که تمام انبارهایش پر شد، اما هنوز مقدار زیادی غله باقی مانده بود. پس از تفکر بسیار، بالاخره با خود گفت: "انبارهایم را خراب می‌کنم و انبارهای بزرگتری می‌سازم تا جای کافی برای محصول خود داشته باشم. آنگاه به خود خواهم گفتم: ای مرد خوشبخت، تو برای چندین سال، محصول فراوان ذخیره کرده‌ای! حالا دیگر راحت باش و به عیش و نوش پرداز و خوش بگذران!" «اما خدا به او فرمود: "ای نادان! همین امشب جانم را خواهم گرفت. آنگاه اموالی که اندوخته‌ای، به چه کسی خواهد رسید؟" «بلی، نادان است هر که در این دنیا مال و ثروت جمع کند، اما توشه‌ای برای آخرت نیندوزد!»

ویلیام مک دونالد در تفسیر این آیات می نویسد:

خداوند این فرصت را غنیمت شمرد تا شنوندگان خود را در برابر مکارترین شرارتها در دل انسان که به طمع معروف است هشدار دهد. میل ارضا نشدنی به دارایی و ثروت یکی از قوی‌ترین کشش‌ها در طول زندگی محسوب می‌شود. و با این حال این میل باعث می‌شود که انسان هدف زندگی خود را گم کند. "اگر چه اموال کسی زیاد شود، حیات او از اموالش نیست" همان گونه که میلر خاطر نشان می‌سازد: این موضوع یکی از همان خطوط قرمزی است که خداوندمان آن را ترسیم نمود، موضوعی که مردم روزگار ما چندان بدان توجهی ندارند. مسیح از خطر ثروت بسیار سخن گفت، اما مردم اغلب از ثروت نمی‌ترسند. امروز دیگر طمع عملاً گناه محسوب نمی‌شود. اگر انسانی فرمان ششم یا هشتم از ده فرمان را زیر پا گذارد، بی درنگ به او برچسب مجرم زده او را مایه ننگ جامعه می‌دانند، اما اگر فرمان دهم را زیر پا گذارد او را فقط انسانی باهوش و مبتکر می‌شمارند. کتاب مقدس به ما می‌گوید دل‌بستگی به ثروت ریشه تمام شرارتهاست، اما هر که این عبارت را نقل می‌کند تاکید فراوانی روی واژه "دل‌بستگی" می‌گذارد، یعنی این ثروت نیست که ریشه تمام شرارتهاست، بلکه تنها دل‌بستگی به آن سبب شرارت می‌شود.

به بیانی صریح تر، شخص چنین می‌پندارد که ارزش زندگی انسان به زیادتی اموال اوست. انسانها چنین تصور می‌کنند که هر چه بیشتر ثروت بیاندوزند به مقامی والاتر دست خواهند یافت. پس چنین به نظر می‌رسد که دنیا ارزش

طمع

طمع

انسانها را با پس انداز بانکی شان می‌سنجد. اما اشتباهی بزرگ‌تر از این وجود ندارد. چرا که ارزش انسان به هویت اوست نه به آنچه دارد.

همچنین در کتاب اول تیموتائوس فصل ۶ آیات ۹ و ۱۰ می‌خوانیم:

• زیرا آنانی که بدنبال ثروت اندوزی می‌دوند، دیر یا زود دست به کارهای نادرست می‌زنند؛ این کارها به خود ایشان صدمه زده، فکرشان را فاسد می‌کند و سرانجام ایشان را راهی جهنم خواهد ساخت. عشق به ثروت، نخستین قدم بسوی سایر گناهان است. بعضی حتی برای پول، از خدا روگردان شده و خود را گرفتار انواع دردها کرده‌اند.

البته ثروت به خودی خود چیز بدی نیست. آنچه که باعث شرارت و گناه می‌شود، محبت پول و مال و عطش و شهوت دولت‌مند شدن است. هر کس که در پی کسب مال و ثروت باشد در معرض سه خطر بزرگ قرار خواهد گرفت. اول آنکه در تجربه خواهد افتاد. ثانیاً، در دام شیطان گرفتار خواهد گردید. و سومین خطر این خواهد بود که آنها در دام انواع شهوات بی فهم و مضر که مردم را به تباهی و هلاکت غرق می‌سازند گرفتار خواهند گردید.

زیرا که طمع ریشه همه بدیها است. اگر ریشه طمع در وجود ما رشد کند، انواع میوه‌های مضر را بار خواهد آورد. توجه داشته باشید که پولس نمی‌گوید پول و مال بد است، بلکه می‌گوید: "طمع ریشه همه بدیها است".

در آموزه‌های اسلامی، طمع یکی از صفات نفسانی است که نتیجه آن حب دنیا است. در آیات قرآن و روایات اهل بیت در مورد طمع و خصوصیات آن، سخن بسیار گفته شده است.

امام صادق (ع) در حدیثی می‌فرمایند: **يَا هِشَامُ إِيَّاكَ وَالطَّمْعَ وَ عَلَيْكَ بِالْيَأْسِ مِمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ وَ أُمِّتِ الطَّمْعَ مِنَ الْمَخْلُوقِينَ فَإِنَّ الطَّمْعَ مِفْتَاحُ الدَّلِّ وَ اخْتِلَاسِ.** از طمع بر حذر باش و از آن چه در دست‌های مردم است نا امید باش و طمع را از مخلوقین بمیران به درستی که طمع کلید ذلت و اختلاس است. حضرت امام محمد باقر (ع) در مورد فرد طماع می‌فرمایند: **بد بنده ای است بنده‌ای که او را طمعی است، که وی را به هر خانه می‌کشد.**

در آیات قرآن نیز طمع یکی از خصلت‌های بارز یهود شمرده شده است: **وَلْتَجِدْنَهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاةٍ وَ مِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرَ أَلْفَ سَنَةٍ وَ مَا هُوَ بِمُزَحِّزِهِ مِنَ الْعَذَابِ أَنْ يُعَمَّرَ وَ اللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ.** آنها را حریص‌تر از مشرکان بر زندگی (این دنیا و اندوختن ثروت) خواهی یافت تا آنجا که هر یک از آنها دوست دارد هزار سال عمر کند در حالی که این عمر طولانی او را از عقاب خداوند باز نخواهد داشت و خداوند به اعمال آنها بینا است.

تنبلی

- ای آدمهای تنبل، زندگی مورچه‌ها را مشاهده کنید و درس عبرت بگیرید.

این آیه در فصل ۶ آیه ۶ کتاب امثال، از معروفترین آیات در مذمت تنبلی است. در فصل ششم از کتاب امثال، نویسنده در مقام بیان و توصیف حماقت و شخص احمق است. در آیه ۶ نویسنده در ارتباط با شخص کاهل سخن می‌گوید، شخص تنبلی که ترجیح می‌دهد بیشتر بخوابد تا کار کند: **نزد مورچه برو و حکمت را بیاموز!** حتی مورچه‌ها به اندازه کافی ذکاوت دارند تا غذای خویش را ذخیره کنند. اگر کسی عادت به تنبلی کند، تهی دستی و فقر به صورتی غیر منتظره همانند راهزن بر او هجوم خواهد آورد.

در آیه ای دیگر از کتاب امثال، فصل ۲۱ آیه ۲۵ می‌گوید:

- داشتن اشتیاق و آرزو برای شخص تنبل کشنده است، زیرا برای رسیدن به آن تن به کار نمی‌دهد.

شخص تنبل برای داشتن چیزها حرص و شهوت دارد، اما برای بدست آوردن آنها کار نمی‌کند؛ و حرص او ناکام باقی می‌ماند و بدینسان سبب عذاب او می‌شود.

و نیز در فصل ۲۶ آیه ۱۴ تا ۱۶ کتاب امثال می‌خوانیم:

- او مانند دری که بر پاشنه‌اش می‌چرخد، در رختخوابش می‌غلند و از آن جدا نمی‌شود. دستش را بطرف بشقاب دراز می‌کند ولی از فرط تنبلی لقمه را به دهانش نمی‌گذارد. با این حال او خود را داناتر از هفت مرد عاقل می‌داند.

ویلیام مک دونالد این آیات را چنین تفسیر می‌کند: مانند دری که بر پاشنه‌اش می‌گردد به خانه بر می‌گردد و به بسترش می‌رود. اینک در بستر خود در نوسان است ولی هیچ تلاشی برای برخاستن انجام نمی‌دهد. بعداً بر سر میز صبحانه دست به بشقاب فرو برده ولی آنقدر توانائی ندارد که لقمه را به دهانش بگذارد. حتی بعضی اوقات لذت خوردن برای او تبدیل به تقلائی خسته کننده می‌شود. عبارت «کاهل در نظر خود حکیم‌تر از هفت مرد است که جواب عاقلانه می‌دهند» بدین معنی است که هفت مرد دانا در اعلام غلط بودن یک مورد یک دل و یک زبان هستند و هرگز فکرشان عوض نمی‌شود.

و باز در آیه ای دیگر از کتاب امثال، فصل ۱۲ آیه ۲۴ می خوانیم:

تنبلی

- کار و کوشش، انسان را به قدرت می‌رساند؛ اما تنبلی، او را نوکر دیگران می‌سازد.

بله، دقیقا همین طور است؛ در روال جاری زندگی اشخاص زرنگ به رهبری می‌رسند. اما کاهلان به سوی فقر و فلاکت می‌روند و فقر نیز انسان را وادار به بندگی خواهد نمود.

در قرآن، واژه‌هایی مانند **الْكَسَلُ**، **الْفَسَلُ** و **الْفُتُورُ**، به همراه ساختار آیات و نیز برخی قراین، بر تنبلی دلالت دارند؛ برای نمونه تعبیر **قَامُوا كَسَالِي**، **اَتَّاقَلْتُمْ إِلَى الْأَرْضِ** و **لَيَبْطِئَنَّ** با بیان اثر و نشانه تنبلی، معنای آن را می‌رسانند. تعبیر **لَا يَفْتُرُونَ**، **لَا تَنِيَا**، **فَشِلْتُمْ** و **بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ الشُّقَّةُ** نیز گویای مفهوم تنبلی اند. برخی، تعبیر **وَلَا تَسْمُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ** را نیز کنایه از تنبلی دانسته اند.

امام صادق(ع) می فرماید: هیچ وقت از میان افراد تنبل برای خودت معاون انتخاب نکن و از مشورت کردن، با چنین افرادی که تنبلی را پیشه کردند بپرهیز.

در قرآن از کسالت و تنبلی به خصوص در کارهای نیک و در راه عبادت خدا، به زشتی یاد شده و این صفت از ویژگی‌های منافقان برشمرده شده است.

در یکی از فرازهای پایانی دعای **ابوحمزه ثمالی**، از سیزده آسیب اخلاقی به خداوند پناه می‌بریم:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكَسَلِ وَالْفَسَلِ وَالْهَمِّ وَالْجُبْنِ وَالْبُخْلِ وَالْغَفْلَةِ وَالْقَسْوَةِ وَالذَّلَّةِ وَالْمَسْكَنَةِ وَالْفَقْرِ وَالْفَاقَةَ وَكُلِّ بَلِيَّةٍ وَالْفَوَاحِشِ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ.

خدایا، پناه می‌برم به تو از تنبلی و سستی و ...

کسل به معنای تنبلی و سنگینی و «فسل» به معنای ضعف ناشی از ترس است که می‌توان آنها را با هم مرادف دانست.

در روایتی از امام علی (ع) می خوانیم:

إِنَّ الْأَشْيَاءَ لَمَّا از دَوَجَتْ از دَوَجَ الْكَسَلُ وَالْعَجْزُ فَنَتَجَا بَيْنَهُمَا الْفَقْرُ.

آنگاه که اشیاء با یکدیگر جفت شدند، تنبلی و ناتوانی با هم ازدواج کردند و از آنها فقر متولد شد.

خشم

- اگر عصبانی شدید، اجازه ندهید گناهی از شما سر بزند. پیش از آنکه خورشید غروب کند، خشم را از خود دور کنید، زیرا اگر خشمگین بمانید، به شیطان فرصت می‌دهید که شما را به گناه وا دارد.

این آیه، نص صریح کتاب مقدس در افسسیان فصل ۴ آیات ۲۶ و ۲۷ است. حتی اگر دلیلمان برای عصبانیت و خشم موجه باشد، نباید این خشم را به مدت طولانی به همراه خود حمل کنیم! باید پیش از غروب آفتاب، خود را از خشم و عصبانیت خود رها کرده باشیم. زیرا در غیر آن صورت، ابلیس خشم و عصبانیت مثبت و بنا کننده ما را به تنفر و خشم تخریب کننده تبدیل خواهد کرد و از خشم ما برای ضربه زدن به دیگران و انداختن ما به دام گناه استفاده خواهد نمود. چگونه می‌شود از عصبانیت خلاصی یافت؟ به وسیلهٔ بخشیدن کامل طرف مقابل از صمیم قلب می‌توانیم خود را از حملات شیطان در امان بداریم.

ویلیام مک دونالد می‌نویسد: ابلیس یا شیطان، همیشه در پی فرصتی است که از عصبانیت ما برای انداختن ما به دام گناه بهره جویی کند. زمانی که عصبانی هستیم، به طور طبیعی برضد طرف مقابل سخن خواهیم گفت. نتیجه این خواهد شد که دیگران سخنان منفی ما را خواهند شنید و به این ترتیب، کلمات و احساسات خالی از محبت را به این سو و آن سو پخش خواهیم کرد. شیطان از این کار ما بسیار خوشحال می‌شود، زیرا اگر به عصبانیت خود ادامه دهیم، چیزی نخواهد گذشت که بسیاری از اطرافیانمان را برضد طرف مقابل می‌شورانیم و به این ترتیب سلامتی کلیسا را به خطر می‌اندازیم. و این مؤثرترین حربهٔ شیطان جهت ایجاد اختلاف در کلیسا می‌باشد.

در کتاب مقدس، خشم همیشه گناه نیست و کتاب مقدس از خشم موجه هم نام می‌برد. در مزامیر فصل ۷ آیه ۱۱ می‌خوانیم:

- **خدا داور عادل است. او هر روز بر بدکاران خشمگین می‌شود.**

و یا در مرقس فصل ۳ آیه ۵ آمده است:

- **عیسی که از سنگدلی آنان به خشم آمده بود، نگاهی غضب آلود بر ایشان انداخت ...**

هیچ کدام از این نمونه های خشم، دفاع از خود نیست، بلکه دفاع از دیگران یا دفاع از اصول مسیحیت است ولذا این خشم جز گناهان کبیره نخواهد بود.

خشم

از منظر اسلام، خشم یا غضب از رذائل اخلاقی است که در آن حس انتقام جویی نهفته است. خشم از شیطان و تحریک‌ها و وسوسه‌های اوست، خداوند متعال می‌فرماید: **وَأَمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ** و هرگاه وسوسه‌ای از شیطان به تو رسد، به خدا پناه بر که او شنونده و داناست.

در متون اسلامی نیز مثل کتاب مقدس، هر خشمی نمی‌تواند گناه کبیره باشد چرا که گاهی این اوقات، خشم موجه است و برای دفاع از مظلوم و یا دفاع از اصول است.

امام صادق (ع) فرمود: هیچ بنده‌ای نیست که خشم خود را فرو ببرد، مگر آنکه خداوند عزّت او را در دنیا و آخرت فزونی بخشد. خداوند فرمود: «و الكاظمين الغيظ... و الله يحبّ المحسنين» این پاداش فرو بردن آن خشم است.

روزی یکی از خدمتکاران امام سجاد (ع) در موقع شستشوی سر و صورت آن حضرت، ظرف آب از دستش افتاد و سر امام علیه السلام را زخمی کرد. امام به او نگاهی کرد. او دریافت که امام ناراحت شده است. بلافاصله گفت: **والكاظمين الغيظ، امام فرمود: من خشم خود را فرو بردم. او دوباره گفت: والعافين عن الناس، امام فرمود: ترا عفو کردم. او گفت: والله يحبّ المحسنين** امام فرمود: تو در راه خدا آزاد هستی.

ولذا در افسسیان فصل ۴ آیه ۳۱ نیز اجتناب از خشم و غضب الهی توصیه موکد کتاب مقدس است:

- هر نوع تلخی، خشم، غضب، درشت‌خویی، ناسزاگویی و نفرت را از خود دور کنید،

در واقع پولس در این آیه و آیات قبلی در مورد لیست گناهان اخلاقی و زبانی بحث می‌کند که باید کنار گذاشته شوند که یکی از آنها خشم، و به طبع آن، خصومت و عداوت است.

حسادت

- زیرا هنوز که هنوز است، طفل هستی و اختیار زندگی تان در دست امیال و خواسته‌هایتان می‌باشد نه در دست خدا. شما به یکدیگر حسادت می‌ورزید و در میانتان دو دستگی و خصومت وجود دارد. آیا این نشان نمی‌دهد که هنوز طفل هستی و در پی انجام خواسته‌های خود می‌باشید؟ شما طوری رفتار می‌کنید که گویی خدا در زندگی شما هیچ نقشی ندارد.

این آیه از مطرح‌ترین آیات کتاب مقدس در مورد حسادت است و در ادبیات مسیحی، حسادت نوعی از رشک در مورد چیزهایی است که دیگران دارند و ما نداریم.

در اول قرن‌تین فصل ۱۳ آیات ۴ و ۵ نیز آمده است:

- کسی که محبت دارد، صبور است و مهربان؛ حسود نیست و به کسی رشک نمی‌برد؛ مغرور نیست و هیچگاه خودستایی نمی‌کند؛ به دیگران بدی نمی‌کند؛ خودخواه نیست و باعث رنجش کسی نمی‌شود. کسی که محبت دارد، پرتوقع نیست و از دیگران انتظار بیجا ندارد؛ عصبی و زودرنج نیست و کینه به دل نمی‌گیرد؛

در این آیات پولس ویژگیهای محبت را تبیین می‌کند. **محبت به دیگران حسد نمی‌برد؛** بلکه خوشی او در احترام به دیگران و برافراشتن آنها است. محبت کبر و غرور ندارد. محبت می‌داند که هر آنچه که خدا عطا می‌کند، ایمانداری که نسبت به دیگران محبت دارد، حسد نمی‌برد. برعکس، زمانی که می‌بیند که اطرافیان او در کار و زندگی موفق شده و یا خوشحالند، با خوشی آنها شادی خواهد کرد.

در این آیات پولس به نکته اخلاقی دقیق و ریزی اشاره می‌کند و آن اینکه عدم حسادت را از شاخصه‌های اصلی محبت به دیگران به عنوان یک اخلاق بارز اجتماعی معرفی می‌کند.

اما بارزترین روایت حسادت در کتاب مقدس، داستان یوسف نبی و برادرانش است. فصل ۳۷ سفر پیدایش بیشتر در مورد یوسف و حسادت برادرانش صحبت می‌کند.

- برادرانش به او حسادت می‌کردند،

پیدایش فصل ۳۷ آیه ۱۱

حسادت

در منابع اسلامی نیز حسد از بدترین رذایل نفسانی شمرده شده و معنای آن آرزوی زوال نعمتی در دیگران است. قرآن به صراحت در آیات مختلفی مومنان را به این مسئله توجه داده و با بیان مصادیق عینی و تأثیرات مخرب و زیان بار حسادت تلاش کرده تا شخص را برای رهایی از این رذیلت اخلاقی و نابهنجاری زشت به تکاپو وادارد.

الحسود لایسود روایتی است از امیرالمؤمنین^(ع) که به معنای **حسود بزرگی و برتری نمی یابد**، است؛ یعنی با حسادت نسبت به دیگران، به بزرگی، آقایی، مقام عالی و بلند مرتبگی نمی توان دست یافت.

ریشه حسد اگر چه در قلب است اما عرصه بروز و ظهور آن در بدن و زبان است و نوعاً شخص حسود به هم صنف خودش حسادت می کند نه به امری خارج از برنامه های خودش، و به تعبیر بزرگان اخلاق، حسادت نوعی بدبینی به عالم هستی و کائنات است.

حضرت علی^(ع) حسادت را سر آمد رذیلت ها می داند: **رَأْسُ الرَّذَائِلِ الحَسَدُ**. پیامبر گرامی اسلام^(ص) اجتماع حسد و ایمان در قلب را امری محال می داند: **لَا يَجْتَمِعُ الحَسَدُ وَ الْإِيْمَانُ فِي قَلْبِ امْرِئٍ**. حسد و ایمان (هرگز) در دل یک نفر با هم جمع نمی شوند.

حسادت اولین گناهی است که به وقوع پیوست، حسادت شیطان به آدم، و **حسد** نخستین تجربه تلخی است که آدمی از شیطان به ارث برده است.

تفاوت حسد و غبطه:

حسد آن است که نعمتی را که خداوند به برادر دینی تو داده، برای او نخواهی و از آن رنج ببری و آرزوی زوال آن را داشته باشی چه آن نعمت به خودت برسد یا نرسد. ولی غبطه آن است که با نعمت او کاری نداشته باشی و آرزو کنی که خودت هم مثل آن نعمت را داشته باشی. حسد از نظر شرع مذموم و ناپسند است زیرا حسد بیماری دل است. و بدخواهی را بر مسلمان و ناراحتی از لطف و نعمت یزدان و اعتراض به عدالت خدای تعالی که این ناراحتی موجب لاغری تن و اختلال حواس و دق کردن حسود می شود قبل از ضرر زدن به دیگری دشمن جان خود می گردد.

غرور

- اما باید مواظب باشید که دچار غرور نشوید

این آیه، بخشی از رومیان فصل ۱۱ آیه ۱۸ است. چند آیه جلوتر دوباره پولس این درخواست را تکرار می کند:

- برادران عزیز، می خواهم شما از یک سر الهی آگاه باشید، تا دچار غرور نشوید.

پولس در دیگر مکتوبات خود باز هم این نکته را تذکر می دهد، در قرن تیان اول فصل ۳ آیه ۱۸ خطاب به قرن تیان می نویسد:

- دیگر خود را فریب ندهید. اگر طبق معیارهای این جهان، خود را صاحب هوش و خرد فوق العاده ای می دانید، بهتر است آن را کاملاً کنار بگذارید و یک نادان باشید، که مبدا غرور بیجا شما را از حکمت واقعی خدا محروم کند.

مسیحیان قرن تس خود را حکیم می پنداشتند. شاید ایشان از لحاظ حکمت دنیوی، «حکیم» بودند؛ ولی پیش خدا، حکمت دنیا جهالت است. احمق و جاهل بودن در نظر جهان، بمراتب بهتر است از جاهل شمرده شدن در نزد خدا!

پولس می گوید: بیایید که خود را حکیم نشماریم. در عوض باشد که خود را فروتن ساخته و از خدا که منشأ همه حکمتهاست درس فرا گیریم. اگر کلیسای قرن تس این کار را انجام داده بود آن تفرقه ها و جدال و جدایی ها هرگز در کلیسایشان بوقوع نمی پیوست.

در جایی دیگر پولس به شاگرد خود تیموتائوس (رهبر جوان کلیسای افسس) توصیه میکند:

- غرور نیز نخستین گام بسوی سقوط است، همانطور که شیطان نیز از همین راه سقوط کرد.

در عهد قدیم هم آیات فراوانی در مورد مذمت غرور آمده است. در امثال فصل ۱۶ آیه ۱۸ نتیجه غرور را هلاکت می داند: نتیجه غرور هلاکت است.

مزامیر فصل ۱۰ آیه ۴ شرح می دهد که افراد مغرور آنقدر مشغول خودشان هستند که افکارشان از خدا دور است: این بدکاران فکر می کنند خدایی وجود ندارد تا از آنها بازخواست کند.

غرور

در اصول اخلاقی اسلام نیز غرور از صفات زشتی است که هر کسی می‌تواند به نوعی گرفتار آن باشد. اسباب غرور و خودبینی بسیار زیاد است و مغروران در جامعه ای دیده می‌شوند.

غرور مانع از عاقبت اندیشی است، چنان‌که در حدیثی از امیرمؤمنان (ع) آمده است: **کسی که اعتماد بر غرور و باطل کند، از تفکر در عاقبت کارها باز می‌ماند.** در یک جمله می‌توان گفت: افراد مغرور در دنیا و آخرت تهیدست و بیچاره‌اند، چنان‌که در حدیثی از امام صادق (ع) آمده است:

انسان مغرور در دنیا مسکین و بیچاره است و در آخرت مغبون؛ چرا که متاع برتر را به متاع پست‌تر فروخته است.

غرور منشا صفات رذیله دیگری مانند خود برتربینی و تکبر و عجب و خودپسندی و ترک تواضع و کینه و حسد نسبت به دیگران و تحقیر آنها می‌شود و در واقع دریچه ای است به اکثر رذایل نفسانی که اگر درمان نشود موجب خسارت دنیوی و اخروی شخص خواهد شد.

واژه غرور بارها در قرآن ذکر شده و وقتی خداوند به شیطان فرمود: **در آن هنگام که به تو فرمان دادم چه چیز تو را مانع شد که سجده کنی؟! شیطان گفت: من از او بهترم! مرا از آتش آفریده‌ای و او را از گل.** و لذا می‌توان گفت که اولین نشانه های غرور همان طوری که در آغاز آفرینش انسان اشاره شده، در چهره شیطان دیده شد.

در جامعه هم، منفورترین انسانها بلحاظ اجتماعی، افراد مغرور هستند و معمولاً این افراد از هر کس و هر چیز انتقاد می‌کند.

در چند صفحه بالا اشاره مختصری (در حد توان و ظرفیت هفته نامه) به تعریف گناهان کبیره و یا گناهان هفتگانه در مسیحیت داشتیم ولی شما می‌توانید برای مطالعه بیشتر به منابع معتبر اسلامی و مسیحی مراجعه فرمایید.

آقای دکتر مختاری سفیر جمهوری اسلامی ایران در واتیکان روز دوشنبه ۱۶ مهرماه از بخش های مختلف دانشگاه پاپی آمبروزیو موسیقی مقدس در شهر میلان از جمله کتابخانه و کلاس های درس و سالن های کنفرانس بازدید به عمل آوردند و آنگاه با دن ریکاردو دی آکوآ رئیس این دانشگاه دیدار و راجع به زمینه های مختلف همکاری فیما بین بحث و گفتگو کردند.

رئیس دانشگاه ابتدا توضیحاتی در رابطه با تاریخچه تأسیس و ارتباط آن با مراکز دینی واتیکان و ایتالیا و نیز سیستم آموزشی و پژوهشی این دانشگاه مطالبی را بیان کرد. وی در این ملاقات ابراز خرسندی نمود که با مراکز علمی و فرهنگی ایران ارتباط و تعامل بیشتری حاصل گردد. راجع به تبادل دانشجویی در مقاطع مختلف و برگزاری تورهای علمی برای اساتید و دانشجویان مطرح و مورد استقبال طرفین واقع گردید.

در خصوص رویدادهای منطقه بخصوص تجاوز ددمنشانه رژیم اشغالگر صهیونیستی مباحثی فیما بین مطرح شد. و در خصوص مسئولیت خطیر دانشگاهیان و عالمان دینی در حمایت از مظلومان و ستم دیدگان مورد تأکید واقع شد. ایشان ابراز داشتند جهل و افراطی گری در بعضی از جوامع دینی باعث خشونت و بی مهری نسبت به حقوق انسانها می گردد.

لازم بذکر است دانشگاه یادشده در سال ۱۹۴۰ تأسیس شده است. هدف آن تعمیق، مطالعه و توسعه سرود آمبروزیان کلیسای میلان و موسیقی مقدس است. مطالعه آکادمیک یا آماتور موسیقی مقدس هم مهارتهایی که صرف رشد مذهبی و موسیقایی کلیساها می شود و هم همکاری با گروههای موسیقی برون کلیسایی را شامل می شود.

نکته جالب توجه این است رئیس دانشگاه بخاطر موضوع کشتار بیرحمانه مردم مظلوم فلسطین و لبنان بخصوص زنان و کودکان برای رهایی از حملات ددمنشانه رژیم صهیونیستی و بازگشت صلح و آرامش به منطقه روزه بود و گفت من نذر کردم روزه بگیرم تا مردم از ستم ستمکاران نجات یابند.

تفسیر آیات اخلاقی کتاب مقدس با آیات و روایات اسلامی

خانم زهراء سبیتی
پژوهشگر ادیان ابراهیمی
دانشجوی دانشگاه ادیان و مذاهب قم

مفسرین بزرگ قرآن در تقسیم بندی انواع تفسیر کلام الله، بر اساس طریق و شیوه‌ای که هر مفسر برای تفسیر یک یا چند آیه از قرآن کریم انتخاب می‌کند به انواع مختلفی تقسیم می‌کنند:

تفسیر کلامی، تفسیر فلسفی، تفسیر فقهی، تفسیر عرفانی، تفسیر علمی، تفسیر تربیتی، تفسیر اجتماعی، تفسیر عقلی و ...

از آنجایی که ادیان ابراهیمی (یهودیت، مسیحیت و اسلام) دارای مبدایی واحد (از طرف خدایی واحد)، مقصدی واحد (مردم) و پیامی واحد (دعوت به یکتاپرستی) هستند، می‌توان حداقل از بعد اخلاقی و عرفانی نگاه مشترکی به متون مقدس تمام ادیان داشت، ولذا برای درک و فهم بیشتر متون اخلاقی در این سه دین آسمانی، لازم است به صورت تطبیقی روی این آیات تحقیق کرد.

تفسیر آیات اخلاقی کتاب مقدس با آیات و روایات اسلامی عنوان یک سلسله مطالب تطبیقی بین ادیانی با نگاه اخلاقی - عرفانی است که توسط خانم زهراء سبیتی از پژوهشگران ادیان ابراهیمی به رشته تحریر در آمده است.

در این تحقیق که به نوعی تفسیر آیات اخلاقی کتاب مقدس با آیات و روایت اسلامی است، این مطلب مهم را می‌رساند که در عرفان منتسب به ادیان، حقیقت، خودِ خداست و راه رسیدن به او، رعایت همین نکات اخلاقی و عرفانی است.

هدف از **تفسیر آیات اخلاقی کتاب مقدس با آیات و روایات اسلامی** این است که با یک دیدگاه مشترک بین ادیانی به تبیین آموزه های اخلاقی کتب و متون مقدس بپردازیم. تفسیر آیات با آیات، یقیناً راه‌گشا و کلید فهم آموزه های اخلاقی و عرفانی کتب مقدس است.

انشاءالله از شماره آتی هفته نامه، این اثر وزین و تحقیقی خانم زهراء سبیتی از دانشجویان غیر ایرانی دانشگاه ادیان و مذاهب قم در رشته ادیان ابراهیمی به صورت هفتگی منتشر خواهد شد.

تفسیر آیات اخلاقی کتاب مقدس
با آیات و روایات اسلامی

مسیحیان در روزگار جدید

کتاب **مسیحیان در روزگار جدید** که در سال ۲۰۱۷ به چاپ رسیده است، حاصل سال‌ها تأمل و تجربه دکتر محمد مسجد جامعی در تعامل با جهان مسیحیت و کلیساهای مختلف آن است. این کتاب دربرگیرنده مجموعه‌ای از مقالات و مصاحبه‌هاست که نویسنده در آن‌ها به بررسی و تحلیل روابط فرهنگی، اجتماعی و دینی میان ایران و جهان مسیحیت می‌پردازد. تجربه وی به عنوان سفیر ایران در واتیکان نقش مهمی در شکل‌گیری محتوای کتاب داشته و بسیاری از این مقالات به رویدادهای مرتبط با این دوره اشاره دارند. نویسنده در مقدمه کتاب تأکید می‌کند که برخی از مقالات به‌ویژه برای کنفرانس‌ها و رویدادهایی که ایران در آن‌ها شرکت داشته، نگاشته شده‌اند. با این حال، محتوای این مقالات، فراتر از مسائل مربوط به ایران، برای مخاطبان غیرایرانی نیز قابل توجه و مفید است. این کتاب با ارائه دیدگاه‌های شخصی و تخصصی نویسنده، به بررسی نقش ایران در تعاملات فرهنگی و دینی با جهان مسیحیت می‌پردازد و درکی جدید و عمیق‌تر از این روابط ارائه می‌دهد.

انتشار نسخه عربی کتاب در سال ۲۰۲۴ توسط **انتشارات دار الرواق** در بغداد، با عنوان «**المسیحیة و العصر الجدید**» گام مهمی در جهت گسترش مخاطبان و تعاملات فرهنگی میان ایران و عراق به شمار می‌رود. از این رو، این کتاب فرصتی را برای پژوهشگران و کارشناسان حوزه‌های مطالعات مسیحیت و ژئوپلیتیک فراهم می‌کند تا درکی جامع‌تر از تعاملات میان مسیحیت و اسلام و همچنین روابط میان ایران و جهان مسیحیت به دست آورند.

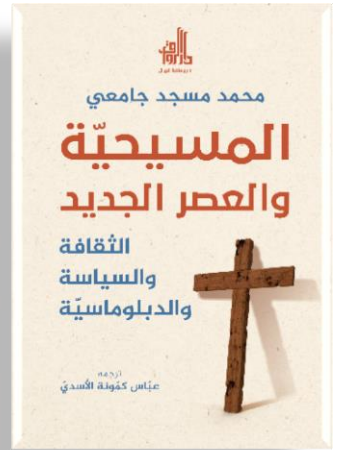
عناوین فصول کتاب به شرح زیر است:

- ۱- الثورة الناعمة فی الكنيسة الكاثوليكية
- ۲- ایران و الفاتیکان
- ۳- ایران و مسیحیو المنطقة
- ۴- المسيحية فی أميركا اللاتينية
- ۵- الكنيسة الأرثوذكسية: استعادة الدور
- ۶- الهجرة المتوسطة والتداعيات

این کتاب به دلیل جامعیت و عمق محتوای خود، برای محققان و دانشجویان حوزه‌های مطالعات فرهنگی، اجتماعی و دینی و همچنین علاقمندان به پژوهش در روابط میان اسلام و مسیحیت، اثری ارزشمند به شمار می‌آید.

علاقمندان می‌توانند برای تهیه نسخه عربی این کتاب به سایت مراجعه کنند:

<https://rewaqbaghdad.org/ar/rewaq>

کلیک کنید

تبعیض نژادی در قرآن و عهدین

تبعیض نژادی از جمله مهم ترین مشکلات جامعه بشری است که در اشکال گوناگون خود، حرمت و عزت انسانی را زیر سؤال برده و فاصله طبقاتی میان جوامع را روزافزون کرده است. آنچه عیان است، تفاخر قدرت‌های بزرگ به امکانات، تجهیزات و توانایی‌های خود است و آنچه در سایه این برتری و فخرفروشی، نصیب جوامع کم برخوردار می‌شود همانا عقب ماندگی، جنگ و فقر است. در این میان مشکل همیشگی دعوای بشر میان نژاد سفید و سیاه، جهان اولی و سومی، آفریقایی یا آمریکایی، فلسطینی یا اسرائیلی حل شدنی نیست، و گویا هر چه از عمر بشر می‌گذرد باید شاهد این نابرابری‌ها و تبعیض‌ها بود.

شاید از جمله عوامل اساسی شکل‌گیری نگاه نژادپرستی، فاصله پیدا کردن بشر امروز از تعالیم آسمانی و پرهیز از توصیه‌های رهبران دینی باشد. چنانچه تغییر جهت‌دار حکمرانی دینی به حکمرانی غیردینی در دوره معاصر، مزید بر علت شده و این امر موجب گشته تا انسان متکی به خویش، خواسته‌های نامشروعش را با زور و قهر و غلبه بر دیگران تحمیل نماید. در این میان از جمله فلسفه‌های پیدایش ادیان آسمانی مانند اسلام و مسیحیت همواره مبارزه با تبعیض نژادی بوده و در قرآن و عهدین، سیره عیسی مسیح و حضرت محمد صلوات الله علیهما موید این مدعا است.

در قرآن کریم ضمن مذموم دانستن تبعیض نژادی، اشاره می‌کند که گرچه انسان‌ها با رنگ‌ها و نژادهای گوناگون بنا به دلایلی خلق شده‌اند؛ ولی ملاک توجه به انسان و جایگاه دادن به ایشان، رنگ، نژاد یا قومیت نیست. آیه شریفه «يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ» (حجرات: ۱۳) شاهد این مدعا است. علامه طباطبایی در تفسیر این آیه اشاره می‌کند که اگر شمول این آیه را بپذیریم، قرآن همه اختلافات طبقاتی را که موجب تفاخر می‌شود نفی کرده است و هیچ انسانی بر دیگری برتری ندارد مگر به تقوا. (سید محمدحسین طباطبائی، المیزان، ترجمه سید محمدباقر موسوی همدانی، ج ۱۸، ص ۴۸۹-۴۹۰) در واقع در این آیه خداوند اشاره می‌کند که انسان نوع‌دوست، مهربان، فرزانه، ظلم‌ستیز، حامی مستضعف، بنده خوب خدا، دشمن شیطان و استکبار و در یک کلمه انسان باتقوا انسان برتر است و او شایسته تکریم و بایسته الگو بودن است. این در حالی است که در دنیای امروز نگاه نژاد پرستی حاکم است، تا آنجا که هر کسی بیشتر انسان‌ها را مورد خشونت قرار دهد و برای ملت‌ها هزار و یک مسئله درست کند بیشتر تکریم شده و مدال افتخار می‌گیرد.

در روایات اسلامی نیز مساله مبارزه با تبعیض نژادی وجود دارد. به عنوان نمونه در سیره ابن هشام حدیثی از پیامبر اسلام (ص) بیان شده است که دقیقاً تبعیض نژادی را نشانه گرفته و به مبارزه با آن برخاسته است. در این حدیث نورانی آمده است: بَلَّغْنَا أَنَّ سَلْمَانَ الْفَارِسِيَّ دَخَلَ مَجْلِسَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ذَاتَ يَوْمٍ فَعَظَّمُوهُ وَقَدَّمُوهُ وَصَدَّرُوهُ أَجْمَالًا لِحَقِّهِ وَإِعْظَامًا لِشَيْبَتِهِ وَإِخْتِصَاصِهِ بِالْمُصْطَفَى وَآلِهِ ، فَدَخَلَ عُمَرُ فَنَظَرَ إِلَيْهِ فَقَالَ: مَنْ هَذَا الْعَجْمِيُّ الْمُتَّصِدِّرُ فِيمَا بَيْنَ الْعَرَبِ؟! فَصَعِدَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ الْمِنْبَرَ فَخَطَبَ فَقَالَ: إِنَّ النَّاسَ مِنْ عَهْدِ آدَمَ إِلَى يَوْمِنَا هَذَا مِثْلُ أَسْنَانِ الْمُشْطِ ، لَا فَضْلَ لِلْعَرَبِيِّ عَلَى الْعَجْمِيِّ وَ لَا لِلْأَحْمَرِ عَلَى الْأَسْوَدِ إِلَّا بِالتَّقْوَى (شيخ مفيد، الاختصاص ص ۳۴۱) همچنین در حدیث دیگری پیامبر اسلام (ص) برای نفی هرگونه تبعیض ناروا در میان انسان‌ها می‌گوید: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ

یادداشتی از:

حجت الاسلام و المسلمین دکتر مرتضی صانعی

استاد حوزه و دانشگاه

تبعیض نژادی در قرآن و عهدین

دکتر مرتضی صانعی

إِنَّ رَبَّكُمْ وَاحِدٌ وَإِنَّ أَبَاكُمْ وَاحِدٌ كَلَّكُمْ لِأَدَمَ وَ أَدَمُ مِنْ تُرَابٍ « (نهج الفصاحه، ۶۷۵).
 همین ادبیات را ما می‌توانیم در عهدین بیابیم. در جایی خدا انسان را به‌گونه‌ای
 توصیف می‌کند که تنها موجودی است که به‌صورت خودش خلق کرده است.
 (پیدایش: ۲۶ - ۲۷). خوب این بیان مطلق است و همه انسان‌ها شامل این آیه
 می‌شود. معنای این آیه آن است که انسان‌ها با هر رنگ و نژادی از نظر خلقت
 هیچ تفاوتی نسبت به هم ندارند. در سفر تثنیه، و جاهای دیگر کتاب مقدس آمده
 است که خدا جانبداری نمی‌کند و بین انسانها فرق نمی‌گذارد. (تثنیه ۱۰: ۱۷؛
 اعمال رسولان ۱۰: ۳۴؛ رساله به رومیان ۲: ۱۱؛ رساله به افسسیان ۶: ۹). در
 رساله یعقوب این بحث را تکمیل می‌کند و می‌گوید ما نیز نباید این کار را انجام
 دهیم و تبعیض میان انسان‌ها قائل شویم. (یعقوب ۲: ۴). در همین فصل از کتاب
 یعقوب آیه ۸ می‌گوید که ما باید همسایه خود را مثل خود دوست بداریم. در
 عهد جدید عیسی به ما فرمان می‌دهد که همدیگر را دوست داشته باشیم همانطور
 که او ما را دوست دارد. (یوحنا ۱۳: ۳۴) در تفسیر این فقرات باید اشاره کرد که
 اگر خدا ما را یکسان دوست دارد، ما هم باید همدیگر را با همان استاندارد بالا
 دوست داشته باشیم و حق تبعیض در رنگ، نژاد و قومیت نداشته باشیم. حضرت
 عیسی در عهد جدید به انسان امروز این نکته را متذکر می‌شود که هر چه ما
 برای کوچکترین برادرش انجام دهیم، انگار برای او انجام داده ایم. اگر ما کسی را
 تحقیر کنیم، یعنی کسی که کوچک شمرده ایم که به شکل خدا آفریده شده
 است، و کسی را رنجانده ایم که عیسی مسیح جانش را برای او فدا کرد. (متی
 ۲۵). همین طور در رساله به افسسیان نیز چنین آمده است: درعوض نسبت به
 هم مهربان و دلسوز باشید و یکدیگر را ببخشید، همانطور که خدا نیز شما را
 بخاطر مسیح بخشیده است. (افسیسان: ۴: ۳۲). به واقع منابع ادیان بزرگی مانند
 اسلام و مسیحیت مملو از آموزه‌هایی است که نژادپرستی را در اشکال گوناگون
 آن رد می‌کند. تبعیضی که به طرق متفاوت بلایی است که امروز بیش از هر زمان
 دیگر گریبان انسان‌ها را گرفته است.

این یادداشت کوتاه به همه مجامع بین‌المللی و سازمان‌های حقوق بشری پیشنهاد
 می‌کند که باید در دستورالعمل‌های خود برای جلوگیری از تبعیض نژادی
 تجدیدنظر کنند و با بهره‌گیری از آموزه‌های والای ادیان آسمانی و توصیه‌های
 رهبران دینی، حقوق بشری مبتنی بر خدامحوری که اراده انسان در راستای اراده
 خدا تعریف می‌شود را تدوین نمایند.

حضرت عیسیٰ (ع) می فرماید:

**طُوبَى لِلَّذِينَ يَتَهَجَّدُونَ مِنَ اللَّيْلِ ، أُولَئِكَ الَّذِينَ
يَرِثُونَ النُّورَ الدَّائِمَ .**

**خوشا آنان کہ پاسی از شب را بہ عبادت می گذرانند؛
آنان کسانی اند کہ نوری ماندگار بہ ارث می برند.**

واتیکان

در هفته ای که گذشت

بررسی آخرین اخبار در رسانه های معتبر واتیکان

بیانیه مشترک رهبران و نمایندگان ادیان در لبنان

روزنامه أسروآتوره رومانو نوشت:

رهبران و نمایندگان مسیحی، مسلمان و دروزی لبنان که توسط کاردینال بشاره الراعی پاتریارک مارونی ها جلسه ای در همین پاتریارک نشینی برگزار کرده بودند با کنار گذاشتن تفاوت ها و اختلافات خود، با انتشار بیانیه ای حمله اسرائیل به جنوب لبنان را محکوم کردند. در این جلسه پاتریارک ارتدکس آیین یونانی انتاکیه، یوهنا دهم، شیخ دروزی سامی ابی المنا، مفتی جمهوری، سنی عبدالطیف دریان، معاون رییس شورای عالی اسلامی شیعه، علی الخطیب، رییس شورای اسلامی علوی، علی قدور، رییس اجلاس عالی جامعه انجیلی در لبنان و سوریه، جوزف کساب و سفیر واتیکان در لبنان، اسقف پائولو بورجا شرکت داشتند. در بخشی از این بیانیه پایانی آمده است: شرکت کنندگان بطور طولانی در مورد "تهاجم وحشیانه و بی رحمانه علیه لبنان، با نادیده گرفتن توافقات و قوانین بین المللی بخصوص منشور حقوق بشر، سازمان ملل و شورای امنیت سازمان ملل و قطعنامه های آن، انجام داده و در حال انجام است. در این بیانیه پایانی نمایندگان و رهبران دینی درخواست هایی از جمله تسریع در انتخاب رییس جمهور جدید لبنان شدند.

دیدار رییس جمهور اوکراین با پاپ

وب سایت واتیکان نیز نوشت:

روز جمعه زلنسکی رییس جمهور اوکراین در جریان سفری اروپایی، برای سومین مرتبه، در کاخ رسولی دیداری خصوصی با پاپ فرانسیس داشت که حدود ۳۵ دقیقه به طول انجامید.

زلنسکی در این دیدار تابلو نقاشی از کشتار روس ها در پوچا در حوالی کی یف را به پاپ اهداء کرد. رییس جمهور اوکراین سپس با کاردینال پیترو پارولین نخست وزیر واتیکان دیدار و گفتگو کرد. زلنسکی در این سفر اروپایی خود به لندن، پاریس، برلین و رم "طرح برای پیروزی" را معرفی کرد.

واتیکان در هفته ای که گذشت

رویدادهای خبری در رسانه های واتیکان

لبنان، وضعیت اضطراری آوارگان در جنگ

روزنامه اُسروآتوره رومانو نوشت:

افزایش تنش جنگ در لبنان باعث صدها هزار آواره شد: بیش از ۴۰۰ هزار کودک در سه هفته اخیر مجبور به ترک خانه های خود شدند. یونیسف با اعلام این مطلب از خطر "نسل از دست رفته" در لبنان خبر داد. از سوی دیگر آمار غم انگیز دیگری از دهکده ای با اکثریت مسیحی در شمال لبنان می رسد که نشان می دهد در حمله اسرائیل ۲۱ نفر کشته و ۸ نفر دیگر مجروح شدند. این حمله به ساختمانی بود که آوارگان جنوب لبنان به آنجا نقل مکان کرده بودند. نیروهای دفاعی اسرائیل اعلام کردند که به حدود ۲۳۰ هدف در نوار غزه و لبنان ضربه زدند. همچنین در یک حمله تروریستی مشکوک در جنوب اسرائیل یک نفر کشته و سه نفر دیگر مجروح شد.

پاپ: هزینه های نظامی را به سرمایه گذاری علیه گرسنگی تغییر دهید

وب سایت واتیکان نیوز نوشت:

امروز چهارشنبه پاپ فرانسیس در پست ایکس خود به مناسبت روز جهانی غذا نوشت: هزینه های نظامی را به سرمایه گذاری علیه گرسنگی و فقدان درمان تغییر دهید.

وی افزود: در جنگ بعد بدتر انسان ظاهر می شود: خودخواهی، خشونت و دروغ. منطق سلاح ها را نفی کنیم.

پاپ در پایان مراسم عبادی امروز نیز در مورد کشورهای صدمه دیده از جنگ صحبت کرد. از اوکراین، فلسطین، اسرائیل، میانمار و بار دیگر دعوت کرد تا فراموش نشود که جنگ یک شکست است.

وی از آنهایی که به خداوند اعتقاد دارند یا ندارند دعوت کرد تا به فکر مناطق جنگی باشند و برای صلح مبارزه کنند.

شکست ریاض برای عضویت در شورای حقوق بشر

خبرگزاری آسیانیوز نوشت:

برای دومین مرتبه در چهارسال اخیر، عربستان سعودی موفق نشد عضو شورای حقوق بشر سازمان ملل در ژنو شود.

نفی این عضویت توسط اجلاس عمومی سازمان ملل با حمایت مدافعان حقوق بشر روبرو شد که به غیر از ریاض، چند کشور آفریقایی را مورد هدف قرار دادند. ریاض که یکی از کشورهای نامزد عضویت بود با کمبود ۷ رای روبرو شد و جزیره مارشال به عضویت این شورا انتخاب شد.

عربستان در گذشته و حال در رابطه با حقوق بشر، اعدام ها و نقض آزادی (حتی دینی) مورد انتقاد شدید قرار دارد. اعضاء شورای حقوق بشر توسط اجلاس عمومی سازمان ملل انتخاب می شوند. اعدام ها تحت حکومت دولت ولیعهد بن سلمان انجام می شود که در مصاحبه ای در سال ۲۰۱۸ متعهد شد اعدام ها را کاهش دهد.

از ۲۱ ژوئن ۲۰۱۷ تا ۹ اکتبر ۲۰۲۴ حداقل ۱۱۱۵ مجازات مرگ در دوران ولیعهد عربستان انجام شده است.

واتیکان در هفته ای که گذشت

رویدادهای خبری در رسانه های واتیکان

اسرائیل: به تاسیسات نظامی ایران ضربه خواهیم زد

روزنامه آونیره نوشت:

شماره معکوس برای حمله به ایران آغاز شد، گالانت: «دقیق و غافلگیرکننده خواهد بود»، تماس تلفنی طولانی بین نتانياهو و بایدن که از ۲۱ اوت با یکدیگر صحبت نمی کردند. موضوع تماس تلفنی با بایدن دیدگاه های متفاوت در مورد چگونگی حمله اسرائیل به ایران بود، که اجتناب ناپذیری آن غیر قابل بحث است. این گفتگو محرمانه بود. روز سه شنبه نخست وزیر اسرائیل با سران اطلاعات و نظامی برای تعریف پاسخ به حمله موشکی اول اکتبر ایران تشکیل جلسه دادند. قرار شد به تاسیسات نظامی و اطلاعاتی حمله شود و نه تاسیسات هسته ای و نفتی. این روزنامه در ادامه به شلیک ۹۰ راکت توسط حزب الله، بیلان یک سال جنگ در غزه با ۴۲۰۱۰ کشته و ۹۷۷۲۰ مجروح، از سرگیری عملیات انتحاری در اسرائیل به دستور یحیی سنوار، نامه گروهی از سربازان اسرائیلی به نتانياهو برای تغییر موضع و آزادی گروگان ها و غیره پرداخت.

خطر غزه جدید در لبنان

روزنامه أسروآتوره رومانو نوشت:

قصد میانجیگری برای مذاکرات در مورد جنگ خاورمیانه در سربالایی است در حالی که بنیامین نتانياهو نخست وزیر اسرائیل پیامی مستقیم برای لبنانی ها فرستاد. در این پیام ویدیویی از خطر «جنگی طولانی که باعث تخریب و رنج» آنها شده و شبیه به آنچه در غزه در جریان است، اگر لبنان از حزب الله «آزاد» نشود، صحبت کرد. وی همچنین اعلام کرد که اسراییل هاشم صفی الدین جانشین حسن نصرالله را در پنجشنبه گذشته کشته است. در خبری دیگر کشور یهود در شبکه اجتماعی رسمی خود بار دیگر به بحران با تهران پرداخت، آنهم پس از اینکه ۱ اکتبر رژیم ایران «حدود ۲۰۰ موشک بالستیک» علیه اسراییل شلیک کرد: ایران را «قبل از اینکه بسیار دیر شود باید متوقف کرد. برعکس رسانه های ایرانی اعلام کردند که اگر اسراییل علیه جمهوری اسلامی حمله ای را انجام دهد، شهرهای حیفا و تل آویو «در کمتر از ۱۰ دقیقه تخریب خواهند شد».

QUOTIDIANO SETTIMANALE

Direttore Responsabile:

Dott. Mohammad Hossein Mokhtari

Coordinamento redazionale:

Hassan Niazi

Visita dell'Ambasciatore dell'Iran alla Pontificia Università Ambrosiana di Musica Sacra di Milano

Resoconto della visita dell'Ambasciatore del nostro Paese alla Pontificia Università Ambrosiana di Musica Sacra di Milano

Il Dott. Mokhtari, Ambasciatore della Repubblica Islamica dell'Iran presso il Vaticano, ha visitato lunedì 7 ottobre i diversi dipartimenti della Pontificia Università Ambrosiana di Musica Sacra di Milano, tra cui la Biblioteca, le aule e le sale conferenze, e poi ha incontrato il rettore di questa università, Don Riccardo Dell'Acqua, con cui ha discusso delle possibili collaborazioni nei diversi ambiti.

In primo luogo, il rettore ha illustrato la storia della sua fondazione e il suo legame con i centri religiosi del Vaticano e dell'Italia, nonché il sistema educativo e di ricerca di questa università. In questo incontro egli ha anche espresso la sua soddisfazione di poter attuare una maggiore comunicazione e interazione con i centri scientifici e culturali dell'Iran. Si è poi discusso dello scambio di studenti, da attuare in diverse fasi, e dell'organizzazione di visite scientifiche per professori e studenti, iniziative accolte favorevolmente da ambo le parti.

Resoconto della visita

Pontificia Università Ambrosiana di Musica Sacra di Milano

Per quanto riguarda gli eventi nella regione mediorientale, in particolare la violenta aggressione del regime di occupazione sionista, c'è stato un proficuo confronto ed è stata sottolineata da ambo le parti la grande responsabilità che grava sugli accademici e sui sapienti religiosi di sostenere e difendere gli oppressi. Hanno anche condiviso l'opinione per cui l'ignoranza e l'estremismo di alcune comunità religiose causano violenza e mancato rispetto dei diritti umani.

Va notato che la suddetta università è stata fondata nel 1940, con lo scopo di approfondire lo studio e lo sviluppo dell'Inno ambrosiano della Chiesa di Milano e della musica sacra. Lo studio accademico o amatoriale della musica sacra comprende sia competenze utilizzate per lo sviluppo religioso e musicale delle chiese, sia la collaborazione con gruppi musicali extraecclesiastici.

Infine, è interessante notare che il giorno della visita il rettore dell'università stava digiunando a causa della brutale uccisione delle persone oppresse della Palestina e del Libano, in particolare donne e bambini, e per la fine dei brutali attacchi del regime sionista e il ripristino della pace e della tranquillità nella regione, ed ha affermato: “digiuno affinché il popolo venga salvato dall'opprimente oppressione”.

دار ومكتبة الرواق

محمد مسجد جامعي

المسيحية والعصر الجديد

الثقافة
والسياسة
والدبلوماسية

ترجمه
عبّاس كمّونة الأسديّ